

STADIA

HELSINGIN AMMATTIKORKEAKOULU

OMAT RUMMUT TUTUIKSI –tutkimus rumpukalvojen ja virittämisen
vaikutuksesta rumpusoundiin

Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma
Opinnäytetyö
10.01.2007

Rami Rimpinen

Koulutusohjelma Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto Pop/jazz –musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto
Tekijä Rimpinen, Rami		
Työn nimi OMAT RUMMUT TUTUIKSI – tutkimus rumpukalvojen ja virittämisen vaikutuksesta rumpusoundiin		
Työn laji Opinnäytetyö	Aika 10.01.2007	Sivumäärä 48 + liitteet 1. cd ja 2. Riffi-lehti
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Tämän työn tavoite oli selvittää miten rumpukalvoilla ja virittämisellä voidaan vaikuttaa rumpujen soundiin.</p> <p>Voiko samasta rumpusetistä saada hyvän soundin niin rockin kuin jazzinkin soittoon? Miten kannattaa menetellä jos konsertissa soitetaan tyyliltään hyvin erilaisia kappaleita?</p> <p>Lähtökohtana oli yksi rumpusetti jolla testattiin neljäkymmentäyksi uutta rumpukalvoa erilaisin virein. Kaikki koekalvot tehtiin studiossa ja niistä äänitettiin näytteet.</p> <p>Miri Miettinen toimi yhteistyökumppanina käytännön studiotyössä toimien äänittäjänä sekä toi pidemmän kokemuksen tuomaa osaamista virittämiseen. Kirjoitin aiheesta tiivistetyn artikkelin Riffi-lehteen. Artikkelin on julkaistu numerossa 4/2006. Lehti on liitteenä työssä.</p> <p>Tämä soveltava tutkimus voi olla myös esimerkki muille kuinka perehtyä omiin rumpuihinsa. Empiirinen kokemus tällaisesta työstä helpottaa toimintaa rumpalina. Rummut saa nopeammin ja helpommin kuulostamaan siltä kuin pitäisi.</p> <p>Tulos-osiossa käsitellään rumpujen virittämistä. Tutkimuksen myötä tulon tulokseen että käytettävä rumpukalvo antaa soundille ominaisen sävynsä, virityksellä se saadaan kuulostamaan musiikkityyliin sopivalta. Jotkut kalvot soveltuvat ominaisuuksiensa puolesta tiettyyn tyyliin paremmin kuin toiset.</p> <p>Rumpujen virittämisen lisäksi tulos-osion kolme tärkeintä pääryhmää ovat pop/rock -soundi, jazz-soundi ja all-around -soundi. Niissä pohditaan soundia historian merkittävien rumpalien kautta. Jokaiseen pääryhmään kuuluu näyte-osio jossa esitellään tutkimuksessa saatuja tuloksia. Kahta saman kuuloista kalvoa ei tullut vastaan, toisin sanoen kalvot vaikuttaa merkittävästi rumpujen soundiin.</p> <p>Työn mukana on näyte-cd jolta voi kuunnella kaikki ääninäytteet. Raitalistan avulla jokainen voi vertailla kalvoja mieleisessään järjestyksessä. Kuuntelemalla samalla viretasolla tehtyjä eri kalvojen näytteitä peräkkäin, kuulee selkeästi niiden soundien eron.</p>		
Teos/Esitys/Produktio näyte-cd, artikkeli Riffi-lehdessä 4/2006		
Säilytyspaikka Stadian kulttuurialan kirjastopalvelut, Aralis -kirjastokeskus		
Avainsanat rummut, rumpujen virittäminen, kalvot,		

Degree Programme in Department of Pop/Jazz Music		Degree Pop/Jazz Pedagogue Option	
Author Rimpinen, Rami			
Title GET TO KNOW YOUR DRUMS – how drumheads and tuning affects to drumsound			
Type of work Thesis	Date 10.01.2007	Pages 48, + sample-cd and Riffi-magazine	
<p>ABSTRACT</p> <p>Purpose of this work was to find out how tuning and drumheads affects to sound of drums.</p> <p>Is it possible to get a good drumsound from one drumset, for playing both, jazz- and rockmusic? How should you proceed if you are going to play different styles of music at the same concert?</p> <p>The starting-point was one drumset. In this drumset, I tested fortyone drumheads with different kind of tunings. The work was done at Sound Factory -studio.</p> <p>Mr Miri Miettinen was my workingpartner. He recorded all the samples while I was playing. Also he gave great knowing how to tune drums. He has a long experience as a professional drummer. I wrote an article to Riffi-magazine from the topic. The article was published at 4/2006 issue which is attached to this work.</p> <p>This work is also an example for people who like to do experiments with their own drums. It makes easier to work as a drummer if you have an empiric experience from this kind of work. You get your drums sound as you want faster an easier.</p> <p>The first part of result section handles tuning of drums. One of the main results that was found in the research was that drumhead gives tone for the sound. Right tuning makes that sound convenient to style of music. Still, some of the drumheads fits better than others to certain style of music.</p> <p>Three other the most important part in the result section are pop/rock –sound, jazz -sound and all-around -sound. These parts includes discussion about sound of old masters of these genres of music. Every main part includes also sample section which introduces results of the research. There were not two same sounding drumheads, in other words, drumheads has significant affect to sound of drums.</p> <p>There is sample-cd included in this work, which contains all the recorded samples. There is also track list in the end of the work, so reader can listen and compare all the samples.</p>			
Work/Performance/Project sample-cd, an article in Riffi-magazine 4/2006			
Place of Storage Stadia Resource Library for Arts and Culture, Aralis Library and Information Centre			
Keywords drums, tuning drums, drumheads			

1 JOHDANTO	5
1.1 Työn täsmennetty tavoite	6
1.1.1 Työn aikataulu	8
1.1.2 Työmenetelmät.....	9
2 TYÖN TAUSTAA:	12
2.1 Rummun soinnin fysiologinen perusta.....	12
2.2 Runkomateriaalit.....	12
2.3 Inertia	12
2.4 Reunaviiste.....	13
2.5 Runkoa vaimentavat osat.....	13
2.6 Rumpali.....	13
2.7 Aiheesta löytyvää materiaalia.....	14
2.8 Sanasto	14
3 PROSESSIN JA TULOSTEN KUVAUS	16
3.1 Rumpujen virittäminen.....	16
3.1.1 Yleistä.....	16
3.1.2 Bassorumpu	18
3.1.3 Virveli.....	19
3.1.4 Apuvälineet joita tutkimusten yhteydessä käytimme:.....	19
3.1.5 Yhteenveto:.....	20
3.2 Pop/rock -soundi.....	21
3.2.1 Näytteet	24
3.3 Jazz -soundi	29
3.3.1 Näytteet	31
3.4 All-around -soundi	34
3.4.1 Näytteet	34
3.5 Kaksikymmentäneljä -tuumainen bassorumpu	36
3.6 Luettelo testatuista kalvoista.....	37
3.7 Äänityksessä käytetty mikitys:	39
3.8 Cd:n näytteiden järjestys:	39
4 TEHDYN TYÖN POHDINTA JA ARVIOINTI.....	42
4.1 Sovellus- ja jatkumahdollisuudet.....	43
LÄHTEET	45
LIITTEET	46
Muistiinpanot: 1.Toni Porthen.....	46
Muistiinpanot: 2. Jari ”Kepa” Kettunen	47
Muistiinpanot: 3. Sami Lehto.....	48

1 JOHDANTO

Miten idea syntyi? Kun soittaja kehittyy teknisesti ja soitosta tulee kontrolloitua, hän alkaa hakea soittimestaan mahdollisimman hyvää soundia. Rumpusetillä soitettaessa setin eri osien välinen balanssi on hyvin merkittävä hyvän svengin saavuttamiseksi soitossa. Rummusta lähtevä soundi puolestaan vaikuttaa settibalanssiin ja näin muokkaa myös soittajan soittoa. Settibalanssi vaihtelee soitettavan musiikkityylin mukaan. Jazz-musiikissa perinteisesti settibalanssi on ollut symbaalipainotteinen kun taas esimerkiksi rockissa puolestaan basso- ja virvelirummut kuuluvat parhaiten. Luonnollisesti yksittäisistä rummuista lähtevä ääni ja sen tyyppi on peruspalikka jolla lähdetään hakemaan mahdollisimman hyvää, tyylinmukaista joskus persoonallistakin kokonaissoundia erilaisissa musiikillisissa tilanteissa.

Tutkimuksen rajauksesta pyrin tekemään hyvin selkeän.

Rumpusetti koostuu:

- rummuista (virveli, bassorumpu, tomit)
- symbaaleista (hihat, crash, ride)
- telineistä ja pedaaleista

Rummuista puhuessani tarkoitan nimen omaan rumpuja, en kokonaista rumpusettiä.

Rumpujen soundiin vaikuttaa hyvin monet muuttujat ja selvitän näitä muuttujia tässä työssä. Lisäksi perehdyn rumpujen soundin muokkaamiseen perustavien keinoin jotka ovat virittäminen ja erilaisten kalvojen käyttö. Rajaan tutkimuksesta symbaalit ja telineet pois, koska pelkistä symbaaleista voisi kirjoittaa toisen opinnäytetyön.

Tutkimusmenetelmä on seuraavanlainen. Testaan erilaisia kalvoja yhdessä rumpusetissä virittämällä ne kolmeen eri vireeseen. Jotta tuloksia voidaan

verrata, työskentelen studiossa ja kaikista kokeiluista äänitetään näytteet.

1.1 Työn täsmennetty tavoite

Olen pohtinut seuraavanlaisia kysymyksiä muusikkona työskennellessäni:

- ÿ Minkälaisilla kalvoilla ja virityksellä saan käyttämästäni setistä mahdollisimman ison ja massiivisen soundin rockin soittoon?
- ÿ Löydänpö tästä setistä sellaista soundia joka miellyttäisi esteettistä näkemystäni jazzin soittoon?
- ÿ Miten kannattaa toimia jos samalla keikalla soitetaan erityylisiä kappaleita?
- ÿ Minkälaisia mahdollisuuksia soundin muokkaamiseen virittäminen ja rumpukalvot antavat yhdessä rumpusetissä ?

Tämä työ keskittyy perusasioihin. Keskityn rummun puhtaaseen omaan sointiin akustisesti ja sellaisena kun se tulee mikkeihin. Soittotila akustiikaltaan, mikseri, mikit, rumpukapulat ja minä soittajana vaikuttamme soundiin. Tässä työssä nämä muuttujat ovat kuitenkin jatkuvasti samat ja tämä tiedon laiteetti riittää minulle. Rajaan pois työstäni soundin efektoinnin ulkoisilla objekteilla kuten tamburiini, kangaspala, kirjekuori, tai toinen kalvo irtonaisena rummun päällä. Myös teknologisen äänen käsittelyn rajaan pois.

Kuuntelen soundin sävyä, tumma vai kirkas? Mitä taajuusaluetta sointi omaa paljon? Minkälainen on sustain? Minkälainen on atakki ja soittotuntuma? Omaako soundi jotain erityispiirteitä? Minkälaiseen musiikkityyliin soundista tule miellelyhtymä? Haluan perehtyä mahdollisimman perusteellisesti rumpujen virittämiseen ja erilaisten kalvojen vaikutukseen rumpujen soinnissa. Haluan oppia hallitsemaan instrumenttini soundien mahdollisuuksia monipuolisesti ja perusteellisesti.

Tietenkin voi ajatella että parhaaseen lopputulokseen päästään kun jokaisella keikalla on sinne optimaalisesti soveltuva rumpusetti. Käytännössä useimmilla rumpaleilla ei ole varaa noin kymmeneen rumpusettiin. Vaikka tulevaisuudes-

sa ostan lisää rumpusettejä, tässä työssä saamani tieto ja osaaminen on hyödyksi myös niiden kanssa.

Työn lopussa on cd:n raitalista, jonka avulla kuuntelija voi kuunnella näytteitä haluamassaan järjestyksessä. Listan ja cd:n avulla on helppo vertailla eri kalvojen soundia esimerkiksi matalassa vireessä kuuntelemalla niitä peräkkäin. Ei ole tarkoituksen mukaista että analysoisin tekstissäni cd:n kaikki näytteet, vaan esittelen sieltä mielestäni tärkeimmät.

En ole koskaan havainnut missään vastaavaa tutkimusta joten aihetta on syytä selvittää, jotta asiasta on muutakin tietoa kuin kalvovalmistajien luonnehdinnat omista tuotteistaan. Lisäksi tahdon empiirisen kokemuksen asiasta.

Kirjoitan työstäni tiivistetyn artikkelin Riffi-lehteen (liite 2). Lisäksi ääninäytteet laitetaan internetiin lehden sivustolle lukijoiden kuunneltavaksi (Rimpinen 2006, www-sivu). Näin työni saavuttaa ihmiset ja kehittää ammattialaa. Artikkelin tarkoitus on soveltavan tiedon jakamisen lisäksi rohkaista myös muita vastaaviin tutkimuksiin. Artikkelini tarjoaa esimerkein perusteltuja vaihtoehtoja erilaisiin olosuhteisiin ja tilanteisiin. Se myös tarjoaa lukijoilleen mahdollisuuden saada suhteellisen pienelläkin budjetilla soundit mahdollisimman hyväksi, unohtamatta niitä joilla on kymmenen rumpusettiä. Lisäksi saan rahoitettua sillä kalvojen hankintakustannukset.

Työn sisältö tukee kehittymistäni muusikkona sekä pedagogina. Lisäksi opin minkälainen prosessi on tehdä kirjoitus Riffi-lehteen ja näin saattaa tekstiäni alalla merkittävään mediaan.

1.1.1 Työn aikataulu

- ÿ 7/2005 Suunnittelu

- ÿ 8/2005 yhteistyökumppanien sopiminen ja kalvojen hankinta

- ÿ 9-11/2005 studiotyöskentely

- ÿ 12/2005 Studiossa saatujen tulosten tarkastelu ja arviointi

- ÿ 1/2006 Teksti ja kuvat Riffiä varten valmiina

- ÿ 2-7/2006 Työn tulosten pohtiminen ja soveltaminen käytännössä.
Kaksi levytys-sessiota ja noin neljäkymmentä keikkaa.

- ÿ 8/2006 Tekstin valmiiksi saattaminen

1.1.2 Työmenetelmät

Miri Miettinen kiinnostui projektistani ja sovimme että työ tehdään hänen Sound Factory -studioissa Miettisen toimiessa äänittäjänä. Studioissa työskentelyn aikana Miettinen toimi apuna myös virittämisessä ja havaintojen tekemisessä.

Kuvio 1. Miri Miettinen äänityspöydän takana

Valitsin tässä työssä käyttämäkseni rumpusetiksi ja virveliksi sellaiset, joilla saaduista tuloksista mahdollisimman moni lukija voisi saada suuntaa oman settinsä käyttäytymiseen samoilla kalvoilla. Pearl setin runko on 7,5 millimetriä paksu kuusi kerroksinen vaahtera runko. Vaahtera on erittäin suosittu materiaali laadukkaissa seteissä. Pearlin SRX-sarjan rummut eivät ole erityisen ohuita, mutteivat myöskään paksuimpia mahdollisia rungoiltaan. Tomeissa on kelluva kiinnitys systeemi joka pyrkii vaimentamaan mahdollisimman vähän sointia. Hinnaltaan setti edustaa keskitasoa Pearl -rummuissa. Rock rumpalit suosivat yleensä 22 tai 24 tuumaisia bassorumpuja kun taas jazz-rumpaleilla on usein 18 tuumainen bassorumpu. Käyttämäni 20 tuumaista bassorumpua voidaan pitää kooltaan yleisenä joka paikan bassorumpuna. Useimmissa myytävänä olevissa rumpusetieissä tomien koot ovat vakiona 10 tuumaa, 12 tuumaa ja 14 tuumaa, niin myös käyttämässäni setissä.

Kuvio 2. Testissä käytetty rumpuseti

Tässä työssä käytetty virveli on 1970-luvun alusta oleva viisi tuumaa syvä Ludvig Supraphonic. Supraphonic on usein levyille äänitetty laadukas virveli. "Supraphonic on pitkälti luonut käsityksen virveliiäänestä" (Paksula, Alanko).

Kokeilimme vertailuna muutamia kalvoja myös kaksikymmentäneljä tuumaisella PT percussion bassorummulla, Riffi -lehden pyynnöstä. Kaikki viritettiin matalaan, keski- ja korkeaan vireeseen. Käytimme aina samoja mikkejä ja samaa äänitystilaa. Kaikista kalvo/vire -yhdistelmistä äänitettiin näyte. Näytteitä ei ekvalisoitu tai efektoitu vaan ne ovat käsittelemättömiä. Tein itselleni taulukot joihin kirjasin havainnot ääninäytteistä heti äänityksen jälkeen. Lisäksi tein muistiinpanoja kalvojen käytöksestä viritettäessä. Lopuksi kuuntelimme, vertailimme ja pohdimme kalvojen ominaisuuksia Miettisen kanssa kaikkien näytteiden ollessa valmiita.

Koska markkinoilla on tarjolla suuri määrä erimerkkisiä ja erityyppisiä rumpukalvoja, rajallisen budjetin takia täytyi suorittaa rajaus. Otin mukaan ne kalvot jotka minua eniten kiinnostivat ja joita rumpalit olivat minulle suosittelleet. Haastattelin teemahaastattelun keinoin Toni Porthenia, Jari Kettusta ja Sami Lehtoa heidän suosimistaan kalvoista ja vireistä. Haastatteluista välittyi tietoa jota hyödynsin kokeiluja tehdessä. Muistiinpanot haastatteluista löytyvät sellaisenaan työn lopusta.

2 TYÖN TAUSTAA:

Tässä selvitetään asiat jotka vaikuttavat rummun sointiin vireen, kalvojen ja soittotilan lisäksi. Lopussa kerrotaan työn aiheeseen liittyen saatavilla olleesta materiaalista.

2.1 Rummun soinnin fysiologinen perusta

"Teoreettisesti tarkastellen rummun soinnissa on kyse kineettisen energian, liike-energian muuttumisesta toiseen muotoon, äänienergiaksi, akustiseksi energiaksi" (Paksula, Alanko vuosi, s.16).

Rumpuun lyötäessä kalvon värähtely saa ilmassan rummun sisällä sekä rummun rungon värähtelemään. Kun rummun runko sekä alakalvo värähtelee, se saa taas yläkalvon, ilmassan sekä rungon värähtelemään ja niin edelleen. Jos mikään ei estä värähtelyä, rumpu soi avoimesti ja pitkään.

2.2 Runkomateriaalit

Erilaiset runkomateriaalit vaikuttavat sointiin. Verrattaessa vaahteraa ja koi-vua, vaahteraa olevassa rungossa on enemmän matalia ja keskialueen taajuuksia, mutta huomattavasti vähemmän korkeita taajuuksia. Afrikan mahongista tehty runko omaa eniten matalia ja keskitaajuuksia, mutta vähiten korkeita. Nämä tiedot perustan Pearlin tekemiin graafisiin esityksiin jotka voi nähdä Reference -sarjan esittelykatalogissa.

2.3 Inertia

Rummun massa vaikuttaa myös sointiin. Fysiikan termi inertia tarkoittaa että lepotilassa oleva massa on taipuvainen pysymään lepotilassa. Painavammalla rummulla on suurempi inertiamassa joten sen liikkeelle saaminen vaatii enemmän energiaa. Silloin samasta energiasta jää pienempi osa ääntä synnyttämään kuin kevyemmällä rummulla. Näin ollen pienen massan omaavan rummun ääni on voimakkaampi. Myös erityisen syvä rumpu vaatii enemmän energiaa yhtä voimakkaan äänen saamiseksi. Ohuissa rungoissa on siis etunsa, mutta niin on myös paksummissakin; monikerroksisuus vähentää ei-toivottuja ylä-ääniä.

2.4 Reunaviiste

Rumpukalvoa vasten tuleva rungon reunaviiste vaikuttaa merkittävästi sointiin. Reunan tulee olla täysin suora jotta kalvo kiristyy tasaisesti sitä vasten. Jos näin ei ole, rumpu ei soi kunnolla. Reunan vinoleikkauksen tulee olla kaipa jotta se vaimentaisi mahdollisimman vähän kalvoa. Suosituin on vinoleikkaus, joka on rummun sisäpinnassa 45 astetta. Vanhoissa rummuissa vino leikkaus saattaa olla alle neljäkymmentä astetta, mikä vaikuttaa siihen että rummun soinnista puuttuu uudemmille rummuille tyypillistä kirkkautta.

2.5 Runkoa vaimentavat osat

On havaittu että runkoon kiinnitetyt viritysruuviin pesät ja tomien telineet vaimentavat rungon värähtelyä. Niinpä toimeille onkin kehitetty kelluvia ripustuksia jotka eivät kiinnity runkoon ja virityspesät korvataan joskus tankomekanismilla. Viritysruuviin kiristetään rungosta irrallaan oleviin tankoihin jolloin runko jää vapaaksi.

2.6 Rumpali

Kaksi eri rumpalia kuulostaa erilaiselta, vaikka he soittaisivat samoilla rummuilla. Esimerkiksi kapulaote vaikuttaa tähän. Rennompi ja avonaisempi kapulaote saa kalvon soimaan enemmän, kun tiukempi puristus puolestaan tekee äänestä enemmän staccaton.

2.7 Aiheesta löytyvää materiaalia

Riffi-lehdessä on ollut kaksi Pekka Helasen kirjoittamaa juttua aiheeseen liittyen (Riffi 1/2000 ja Riffi 2/2000). Kauko Paksulan ja Juha Alangon kirjassa *Rummut (Paksula ja Alanko 1994)* asiaa käsitellään myös. Matti Ruipon kirjassa *Bändikamat* on suppeasti kerrottu erityyppisistä rumpukalvoista ja niiden soinnin ominaisuuksista. Samasta teoksesta löytyy Aarne Hindbergin kirjoittama informatiivinen teksti rumpujen virittämisestä. Opinnäytetyötäni vastaavia vertailuja en ole löytänyt. Ulkomaisista rumpulehdistä löytyy kirjoituksia joissa on tarkastelussa jonkin tietyn kalvovalmistajan uusi kalvotyyppi. Kalvovalmistajien internet -sivuilta löytyy kuvailuja kalvojen soinnista. Näistä saa tukea mutta kysymyksiä jää. Useimmilla on jonkinlainen yleistieto kalvoista kuulopuheiden, mainosten ja satunnaisten kokeilujen pohjalta. Minä haluan tutkia asiaa kvalitatiivisesti. Mielestäni jokaiselle rumpalille on suurta hyötyä jos asiasta on henkilökohtainen kokemus.

2.8 Sanasto

Koska rummun ääntä on vaikeahko kuvailla, määrittelen tässä käsitteitä joita käytän tässä työssä:

soundi	rummusta lähtevä ääni erityispiirteineen
atakki	iskun syttyminen
sustain	atakkin jälkeinen sointi
body	keskialueen taajuudet
botne	matalat taajuudet
demppaaminen	kalvojen soinnin vähentäminen, esimerkiksi tyyny bassorummun sisällä
octopan	rumpu joka on suhteellisen syvä ja pieni halkaisijaltaan. Octopanissa on vain lyöntikalvo, ei alakalvoa

kaiku efekti	tila-soundin lisääminen ääneen efektilaitteesta
trankriptiointi	musiikin nuotintaminen levytä kuuntelemalla
staccato	soitetut äänet ovat selkeästi erillisiä ja soivat hyvin lyhyesti

Kuvio 3. Rumpusetti takaapäin

3 PROSESSIN JA TULOSTEN KUVAUS

Osiossa esitellään aluksi näkemykseni rumpujen virittämisestä ja kerrotaan miten virittäminen tehtiin tutkimuksessa. Myöhemmin tarkastellaan pop/rock -soundia, jazz-soundia ja all-around -soundia, sekä 24-tuumaisen bassorummun eroa 20-tuumaiseen ja esitellään aiheisiin liittyvät tutkimustulokset.

3.1 Rumpujen virittäminen

3.1.1 Yleistä

Kun koko settiin vaihdetaan kalvot, hienovireen hakemisen lisäksi riittää paljon ruuvien pyörittämistä. Käytimme apuna akkuporakonetta jonka istukkaan kiristettiin rumpuavain. Tämä nopeutti huomattavasti kalvojen vaihtoja, vaikka saattaakin ajatuksena kuulostaa vaikealta. Ainakin DW:n bassorummunpedaalin mukana tulevassa T:n muotoisessa avaimessa yksi päistä menee hyvin kiinni istukkaan. On olemassa myös muita sähköisiä ruuvinvääntimiä jotka soveltuvat tehtävään. Poralla saa pyöritettyä vanhat kalvot nopeasti irti ja uusia alulle. Jotkut ovat havainneet hyväksi sähköiset apuvälineet myös keikoilla. Niiden avulla pystyy vaihtamaan nopeasti uuden kalvon rikkoutuneen tilalle.

Varsinainen virittäminen tehtiin käsin. Kun uusi kalvo kiristetään paikalleen, tulee olla huolellinen siinä, että kalvo ja vanne asettuvat suoraan – siten että vanne on yhtä korkealla joka reunalta. Hyvä tapa on aloittaa kiristäminen vastakkaisilla ruuveilla, siten että jokaista väännetään saman verran. Ensin väännetään kello kahtatoista, sitten kello kuutta, sitten kello kolmea ja niin edelleen. Ensin kalvo kannattaa kiristää tiukalle, jotta liimasaumat aukeavat ja kalvo asettuu rumpuun. Kalvoa tulee myös painella kiristyksen lomassa, jotta se löytää paikkansa. Sitten aloitetaan virittäminen ruuveja löysäämällä.

Käytimme tässä apuna neulapainomittaria jolla saa mitattua kalvon kireyden reunoilla. Korva on tarkempi virittäjä, mutta mittarin käyttö säästää ja tukee korvaa.

Kuvio 4. Virveliä virittämässä

Pyrimme siihen, että kalvo soi samalta korkeudelta jokaisen vitysruevin läheltä kopautettaessa. Moni rumpali on varmaan tullut turhauttavaan tilanteeseen; on käytetty aikaa ja energiaa hienovireen säätämiseen, mutta rumpu ei kuulostakaan hyvältä. Tähän ongelmaan löytyi tehokas systeemi. Miri Miittinen opetti että, jos sointi ei miellytä, kannattaa kokeilla yhtä ruuvia reilusti kivistämällä tai löysäämällä joko ylä- tai alakalvosta, mihin suuntaan sointia haluaisi viedä. Tämä toimenpide vaikuttaa hyvin merkittävästi rummun kokonaisointiin. Kun miellyttävämpi soinnin sävy alkaa löytyä, täytyy taas virittää muutkin kyseisen puolen ruuvit sointikorkeudeltaan lähemmäs väännetty ruuvia. Tämä osoittautui erittäin tehokkaaksi keinoksi, etenkin kun haettiin kaikkiin tomeihin saman tyyppistä sointia, siten että jokainen rumpu kuulostaa olevan samaa sarjaa. Kuulostaa erikoiselta jos jokin tomeista omaa hyvin erilaisen sustainin tai atakkin kuin toiset tomit.

Sointi ei ole välttämättä huono, vaikka kaikki ruuvit eivät aina olisikaan täsmälleen samassa vireessä. Tulee kuunnella kokonaisuutta. Kymmenentuumainen tomi ei tahdo soida parhaimmillakaan yhtä pitkään kuin kaksitoistatuumaisen saa soimaan helposti. Niinpä kaksitoistatuumaista tomia virittäessä tulee ottaa huomioon kymmenen tuumaisen tomin sointi ja samalla tavalla myös suhdemuihin tomeihin. Alakalvon voi dempata yläkalvoa viritettäessä ja myös toisin-

päin. Kannattaa pyrkiä siihen, että rummun sointi olisi terve ja että se soi luontevasti.

Sustain tulee olla tasainen niin, ettei synny pommikone efektiä eli sellaista liiaksi alaspäin laskevaa jälkisointia. Yläkalvo vaikuttaa soittotuntumaan ja soundin luonteeseen, kun taas alakalvolla säädetään pitkälti rummun sointikorkeus ja sustain. Usein päädyimme siihen, että alakalvo on hieman yläkalvoa kireämmällä.

Tomit viritetään soimaan miellyttävän kuuloisten intervallien päähän toisistaan. Ei ole olemassa ainoita oikeita intervaleja rumpujen välille, vaan se riippuu rumpujen koosta ja myös soitettavasta musiikista. 16-tuumainen tomi saadaan soimaan matalammalla kuin 14-tuumainen, 10-tuumainen taas soi korkealta ja 12-tuumainen toimii monipuolisena sillä välillä.

Mikitys kannattaa ottaa huomioon. Huomasimme, että viritettäessä mahdollisimman matalalla soivan, pitkän sustainin omaavan soundin, se kuulostaa hyvältä itselle ja näin myös lähimikityksellä. Jos samaa settiä kuuntelee lavalla muutaman metrin päästä, yllättäen tomit ovat pelkkää kopinaa, eikä botnea tule juuri lainkaan. Eli sellainen soundi jolla saadaan mikkeihin maksimaalinen määrä botnea ja sustainia, voi kuulostaa ohuelta kanssa soittajille. Näin ainakin näiden rumpujen kohdalla, suuremmissa voi riittää soinnin tukevuus paremmin.

Tomeja emme dempanneet yhtään. Joskus se voi olla tarpeen ohuilla kalvoilla soitettaessa ja etenkin lattiatomin kohdalla. Silloin kannattaa hakea dempille paikka lyömällä rumpua ja samalla kokeilemalla sormella kevyesti painaen eri kohtia. Siellä missä häviää ei toivottu sointi on dempille paras paikka.

3.1.2 Bassorumpu

Bassorummussa meillä oli kaiken aikaa ohut tyyny vaimentamassa sointia. Bassorumpu on helppo virittää, jos sitä hieman vaimentaa. Muuten viritykseen pätevät ihan samat säännöt kuin tomeihinkin. Mainittakoon että lyöntikalvo toimii todella löysänäkin eikä se huopanuijalla soitettuna lommoudu niin helposti kuin löysälle viritetty kalvo tomissa.

3.1.3 Virveli

Virvelissä viritetään usein alakalvo kireämmälle kuin yläkalvo. Silloin saadaan miellyttävä tuntuma virvelimattoon, eikä sointi ole rätisevä. Vähemmän kireällä alakalvolla voidaan saada omanlaisensa hyvä sointi ja lopuksi kyse on ma-kuasioista.

On tärkeää, että virvelimatto istuu mahdollisimman hyvin kalvolle. Jos matto jää rämisemään lyönnin jälkeen, kannattaa säätää maton asentoa niin, että se on mahdollisimman keskellä suhteessa vanteeseen. Maton kireys vaikuttaa myös virvelin soundiin. Löysällä matolla saa paksuutta ja kireällä saa tiukan paketissa olevan soundin.

Mielestäni virvelimaton hienoinen reagointi muihin rumpuihin kuuluu luonnollisena osana rumpusetin soundiin. Joskus käy niin, että virvelimatto reagoi kiu-sallisen paljon tomiin lyötäessä, jolloin voi olla tarpeen muuttaa hieman tomin virettä.

Virvelin yläkalvon kireys ja demppaaminen tai demppaamattomuus ovat ma-kuasioita. Usein rumpalit käyttävät virvelissä hieman demppiä saadakseen siistin ja kontrolloidun kiinteän virvelisoundin. Täysin demppaamaton avoin sointi on omalla tavallaan kiehtova ja siinä on tietynlainen hieman rosoinen ja raakakin sävy, tietysti riippuen virvelistä ja kalvosta. Erittäin voimakkaasti dempattu virveli edustaa tietynlaista ihannetta ja sellaista voi kuulla esimerkiksi modernissa rhythm & blues musiikissa. Me emme käyttäneet yleensä demppiä virvelissä, koska supraphonicin sointi on jo itsessään aika kontrolloitu ja kiinteä. Jos ylimääräinen sointi oli hyvin häiritsevää, ruuvasin rummun oman sisäpuolisen dempparin kevyesti koskettamaan kalvoa.

3.1.4 Apuvälineet joita tutkimusten yhteydessä käytimme:

- Normaalit viritysavaimet
- Neulapainomittari
- Akkuporakone

3.1.5 Yhteenveto:

- 1. Kun kiristää kalvon, tulee olla huolellinen että kalvo ja vanne asettuvat hyvin rumpuun. Ruuvit tulee vääntää ensin soittovirettä kireämmälle.*
- 2. Kun aloitetaan varsinainen viritys, tehdään se löysäämällä ja pyritään siihen että kalvo soi samalta korkeudelta joka ruuvien lähellä.*
- 3. Alakalvon vireellä on suuri merkitys sointikokonaisuuteen ja se vaikuttaa enemmän sointikorkeuteen. Sointi on pisin silloin kun kalvot soivat samalla korkeudella. Kireämpi alakalvo tuo kirkkautta.*
- 4. Jos kokonaisuus ei miellytä, aletaan yhtä ruuvia vääntämällä hakemaan mihin suuntaan virettä tulisi viedä.*
- 5. Perinteisessä esteettisessä näkemyksessä rumpusetin soundien tulee kuulostaa siltä että ne ovat sävyiltään samaa sarjaa.*
- 6. Hyvin olennaista on huomioida soittopaikka ja mikitys. Sama viritys kuulostaa erilaiselta toisessa akustisesti erilaisessa tilassa.*

3.2 Pop/rock -soundi

Heti alkuun joudun toteamaan että soundi on makuasia. On tietenkin havaittavissa tyypillisiä piirteitä kuten tomien ja bassorummun matala sointi, jotka saattavat usein esiintyä äänitteillä ja konserteissa pop/rock-musiikissa. Kuitenkin myös erikoiset ja epätyypilliset soundit voivat sopia ja tuoda sävyä lisää kappaleeseen.

Jotta voidaan määrittää pop/rock -soundin ominaisuuksia, tarkastelen kolmea esimerkkiä pop/rock -rumpujensoiton historiasta ja kerron sen jälkeen omasta mieltymyksestäni. Lopuksi kerron tutkimuksessa saaduista tuloksista tähän musiikkityyliin soveltuen.

Ringo Star on vaikuttanut The Beatles yhtyeen rumpalina hyvin merkittävästi pop/rock musiikkiin ja mainitaan usein myöhemmin tunnetuksi tulleiden rumpaleiden haastatteluissa yhtenä idolina. Tarkastelen The Beatlesin kappaletta *Come Together* levytä Abbey Road, koska siinä rummut ovat merkittävässä osassa erikoisten rumpuosuuksien takia ja ne erottuvat hyvin kappaleen miksausessa.

Ringo Starin tomit ja bassorumpu ovat hyvin pyöreät soinniltaan. Sointi on erittäin lyhyt ja ääni pysyy tukevana koko sen lyhyen keston ajan. Toisin sanoen sustainia ei ole juuri ollenkaan. Kaikkien rumpujen atakki on selkeästi kuuluva ja vire melko matala. Virveli tekee poikkeuksen. Sen ääni on korkeahko, ohut ja terävä. Sointi on virvelissäkin hyvin lyhyt. Kolmella sanalla sanoen yleisiksi mielikuvaksi rumpujen luonteesta jää *matala, tukeva ja pyöreä*.

Edesmennyt **John Bonham**(1948-1980) on yksi eniten vaikutteita jälkeensä jättänyt rock-rumpali. Led Zeppelinin levyllä Led Zeppelin 3 on kappale nimeltä *Since I've Been Loving You*, jota kuunnellessa voi tehdä seuraavia havaintoja. John Bonham käytti kooltaan suuria rumpuja jotka soivat hyvin avoimesti. Sustain ei kuitenkaan kuulu erityisen pitkänä. Vire ei ollut yhtä matala kuin myöhemmillä rock-rumpaleilla mutta rumpujen suuresta koosta ja voimallisesta soitosta johtuen soundikuva on hyvin massiivinen ja antaa soinniltaan matalahkon vaikutelman. On mielenkiintoista havaita että bassorummun ja virve-

lin sointikorkeuden välinen ero on pieni, verrattaessa tämän päivän moderniin soundiestetiikkaan. Tämä johtuu siitä että Bonhamin virveli on viritetty melko matalalle, kun taas hänen suuressa bassorummussa soi paljon matalien taajuuksien lisäksi keskialueen taajuuksia. Löysähkö virvelimatto tuo soundiin paksuutta. Kaikkien rumpujen soundia kuunnellessa syntyy positiivinen mielikuva, jota voi kuvailla sanalla *pahvinen*. Pahviseen soundiin palaan hieman myöhemmin esimerkin muodossa.

The Policen **Stewart Copeland** kuuluu ehdottomasti tähän merkittävimpien rock-rumpalien ryhmään. Copelandia ja Bonhamia voidaan tietyssä mielessä pitää toistensa vastakohtina kuten Foo Fighters rumpali Taylor Hawkins asian ilmaisee haastattelussa *Drummer Magazinessa*(7/2006). Bonhamin soitto oli rytmisesti taaksepäin kallellaan kun taas Copeland ajoi bändiä eteenpäin. Bonhamin soitosta tuli myöhemmille rock rumpaleille tavallaan standarti, hän soitti aikanaan fillejä sekä komppeja, joita rumpalit soittavat levyille tänäkin päivänä. Esimerkkinä tästä voi kuunnella vaikkapa 2005 julkaistun Audioslaven *Out Of Exile* -levyn, jossa on paljon yleensäkin Led Zeppelinistä muistutavaa soittoa. Copeland puolestaan kehitti erittäin persoonallisen soittotyylin sekoittamalla reggaeta rock-soittoon. Myöhempien rumpalien soitossa kuultavat Copelandin vaikutteet tuovat hyvin usein vahvan miellelyhtymän The Policeen. Esimerkkinä Copelandin rumpujen soundista kuuntelen live version kappaleesta *Message In A Bottle*. Kyseinen versio löytyy The Policen *Message In A Box - The Complete Recordings* paketista.

Stewart Copelandin virveli on viritetty korkealle. Sointi on lyhyt ja myös matto kuulostaa olevan kireällä. Atakki on todella voimakas ja videoissa on nähtävissä että Copeland lyö virveliä erittäin kovaa. Copelandin settisoundi on hyvin erottelava ja hän väritti sitä korkealta soivilla octopaneilla. Tomien sustain ei ole kovin pitkä mutta atakki on voimakas ja sointi kirkas. Tomien sointikorkeus ei ole erityisen matala tai korkea vaan jotain siltä väliltä. Tämän tyyppisen soinnin saa kun virittää alakalvot selkeästi yläkalvoja kireämmälle. Se soveltuu hyvin Copelandille tyyppisten nopeiden asioiden soittoon. Copelandin bassorumpu kuulostaa soinniltaan tummalta ja dempatulta. John Bonhamiin ja Ringo Stariin verrattuna Stewart Copelandin muiden rumpujen sointi

on kirkkaampi. Tietysti myös äänite on uudempi mikä vaikuttaa asiaan mutta kyse on pääasiassa korkeammalta soivista rummuista.

Näiden kolmen rumpalin soundien yhteisiä tekijöitä pohtiessa voi todeta seuraavaa. Rummut kuulostaa massiiviselta, voimakkaalta. Tomien ja bassorummun virekorkeus on matalahko. Soinnin sävy on tummahko ja rumpujen sustain on lyhyehkö. Virveli voi olla viritetty korkeallekin. Rummut omaavat voimakkaan ja selkeän atakkin.

Ennen tämän työn aloittamista minulla oli jonkinlainen henkilökohtainen mielipide ja ajatus soundista pop/rock-musiikin soittamiseen. Tämän työn myötä ajatukseni siitä kirkastui.

Tomeihin minä haluan pitkän soinnin. Siten että sustain on mahdollisimman tasainen eikä se menettäisi botneaan heti lyönnin jälkeen vaan pysyisi tukevana pitkään. Atakki pitää olla voimakas ja selkeä. Matala tai keskivire kuulostaa sointikorkeutena hyvälle. Tumma sointi sävy on minulle miellyttävämpi kuin kirkas, toisaalta kirkas kuulostaa tietyissä tilanteissa paremmalta. Bassorummussa pidän pyöreästä soundista. Matalat - ja keskitaajuudet tulee toistua voimakkaana ja pieni kalvon napsahdus on toivottavaa tuomaan erottelevuutta. En halua että bassorumpu soi kovin pitkään, mutta myös välittömästi atakkin jälkeen katkeava ääni on huono. Virvelin soundi ei saisi olla liian ohut. Sen pitäisi pysyä tukevana siitä huolimatta että tykkään virittää virvelin hieman korkeammalle kuin se usein pop/rock -musiikissa on totuttu kuulemaan. Virvelissä maton pitäminen löysällä ei ole luontevaa minulle vaikkakin se kyllä kuulostaa hyvältä suoraviivaisissa kompeissa ja hitaissa tempoissa. Virvelin hiljaisten ghost-nuottien soundi menee löysällä matolla jossain vaiheessa epäselväksi. Virvelissä tulee olla hyvin voimakas atakki ellei tarkoituksella haeta päinvastaista. Sekä soiva että soimaton virveli soveltuu mielestäni kyseiseen musiikkityyliin.

3.2.1 Näytteet

Näytteen numero kertoo millä kappale -numerolla näyte löytyy liitteenä olevalta cd:llä.

Ö Näyte: 13

ÿ tomit: lyöntikalvot Remo Pinstripe clear, alakalvot Remo Diplomats clear

ÿ bassorumpu: lyöntikalvo Remo Pinstripe clear, etukalvo Pearlin alkuperäinen

ÿ virveli: lyöntikalvo Remo Emperor coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

ÿ viritys: matala

Tämän näytteen soundi on yksi omista suosikeistani. Tomien ja bassorumpun kaksikerroksiset vaimennusrenkaalla varustetut Pinstripe -lyöntikalvot ovat soinniltaan erittäin kontrolloidut. Pinstripeissa soi hyvin vähän yläsäveliä. Kun tomien alakalvoiksi laitetaan ohuet Diplomats, saavutetaan kuitenkin hyvin soiva ja reilusti sustainia omaava kokonaisuus. Sointi säilyy tukevana lähes loppuunsa asti, mikä tekee yhdistelmän soundista erityisen miellyttävän. Taajuusalueita ajatellen Pinstripeissa soi hyvin vahvasti matalat taajuudet, kalvon paksuudesta johtuen. Myös keskialue on tukeva ja korkeat taajuudet ovat suhteessa vaimeat. Näissä kalvoissa on ehkä eniten bodya ja botnea tämän vertailun kalvoista. Lisäksi pinstripe -kalvoille on ominaista paineen tunne jonka voi havaita näytettä kuunnellessa. Atakki on erittäin voimakas ja selkeä, jos vaan soittaa tarpeeksi kovaa. Näytteestä 5 voi havaita että soittaessani Pinstripeilla kevyemmin nopeita asioita, atakki jää vaimeaksi. Minulla oli puolivuotta keikka käytössä tomien lyöntikalvoina samat Pinstripet ja voi todeta että ne on hyvin kestävä.

Virvelissä oleva kaksikerroksinen karheaksi pinnoitettu Emperor lyöntikalvo toimii erinomaisesti korkeallekin viritettynä, sillä sen soundi ei mene liian ohueksi. Pinnoitetun kalvon ainoa etu ei ole vispiläsoitossa, vaan sen soundi

on myös lämpimämpi. Virvelirumpujen ääni on luonnostaan terävä ja pinnoitettu (coated) kalvo soi siinä pehmeämmin.

Ö Näyte 4:

Ÿ tomit: lyöntikalvot Remo Pinstripe clear, alakalvot Remo Ambassador clear

Ÿ bassorumpu: lyöntikalvo Remo Pinstripe clear, etukalvo Pearlin alkuperäinen

Ÿ virveli: lyöntikalvo Remo CS-dot Coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

Ÿ viritys: matala

Tässä näytteessä on samat kalvot kuin edellisessä lukuun ottamatta tomien alakalvoina paksumpia Ambassadeita. Haastatelluista Toni Porthen kertoi käyttävänsä tällaista yhdistelmää tomeissa. Alakalvojen vaikutuksesta tomien sustain on nyt lyhyempi ja soundi tummempi. Sointi on vähemmän avoin, toisin sanoen vielä enemmän kontrolloitu. Eli paksumpi alakalvo on soinniltaan vaimeampi kuin ohut. Lisäksi erona edelliseen näytteeseen virvelin lyöntikalvona on Remon pinnoitettu CS-dot. CS (controlled sound) -dotissa on Ambassador kalvoon laminoitu keskelle pyöreä lätkä vahvistamaan kalvoa ja vaimentamaan sointia. CS-dotin soundi toimii mielestäni paremmin korkeamassa vireessä myöhemmin kuunneltavassa näytteessä.

Ö Näyte 15:

ÿ tomit: lyöntikalvot Remo Ambassador Coated, alakalvot Remo Ambassador Clear

ÿ bassorumpu: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, etukalvo Pearlina alkuuperäinen

ÿ virveli: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

ÿ viritys: matala

Karhealla muovimassalla pinnoitetun yksikerroksisen Coated Ambassadorin soundissa on sitä pahvia josta puhuin John Bonhamin kohdalla. Bonhamilla ei oletettavasti ollut tällaisia kalvoja Since I've Been Loving You -kappaleen äänityksissä mutta soundissa on jotain samaa. Se tulee kenties Coated kalvon suuresta mutta ei kovin kirkkaasta atakkista ja sen jälkeen ohueksi jäävästä sustainista. Tämän kalvon etuihin kuuluu soinnissa mukana oleva yläsävelet. Niiden ansiosta kalvot kuuluvat lavalla paremmin kuin vaimennettummat kontrolloidumman soundin omaavat. Coated kalvon soundi on tummempi kuin pinnoittamattoman Clear kalvon. Ohuiden yksikerroskalvojen ongelma on että ne eivät kestä kauaa matalalle viritettyinä. Ambassadorin pinnoite lähtee parin minuutin soitolla ja kalvo saa lommoja.

Ö Näyte 18:

ÿ tomit: lyöntikalvot Remo Ambassador Coated, alakalvot Remo Diplomat Clear

ÿ bassorumpu: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, etukalvo Pearlina alkuuperäinen

ÿ virveli: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, alakalvo Remo diplomat Sd

ÿ viritys: matala

Tässä jälleen kuulemme ohuempien alakalvojen vaikutuksen samoilla lyöntikalvoilla. Näytteessä löysimme mielestäni upean persoonallisen soundin joka sopisi levyllä vaikkapa yhteen kappaleeseen. Perussoundiksi se on ehkä monien mielestä liian soiva ja hallitsematon. Ohuilla kalvoilla varustettuna koko setti elää ja hengittää komppia soitettaessa. Soundi on erittäin muhkea. Ambassadorin ollessa bassorummun lyöntikalvona, soundissa ei ole niin paljon matalia taajuuksia kuin kaksikerros kalvoissa. Tämä johtuu siitä että ohuempi kalvo soi korkeammalta. Virvelissä Ambassador-Diplomat yhdistelmä kuulostaa massiiviselta ja omaa paljon sointia. Atakki on hyvin voimakas ja soinnissa on paljon yläsäveliä.

Ø Näyte 7:

Y tomit: lyöntikalvot Evans Genera G2 Clear, alakalvot Remo Ambassador Clear

Y bassorumpu: lyöntikalvo Evans EQ3, etukalvo Pearlina alkuperäinen

Y virveli: lyöntikalvo Evans Genera Coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

Y viritys: matala

Tomien lyöntikalvona oleva Evansin Genera G2 on rakenteeltaan vastaava ja yhtä paksu kaksikerroskalvo Remon Emperorin kanssa. Genera G2:n soundi on tasapainoinen. Siinä on pitkä ja tasainen sustain ja selkeä atakki. Mikään taajuusalue ei korostu erityisen paljon vaan kaikki on balanssissa keskenään. G2:n soundi on tumma ja kaikin tavoin miellyttävä. Sitä voisi pitää perussoundina pop/rock-musiikkiin. Verrattaessa Emperoriin Generan G2:n sointi on hilympi. Emperorissa on kaikkia soundin osa-alueita voimakkaammin.

Kalvovalmistaja Evans on ehkä parhaiten tullut tunnetuksi bassorummun kalvoistaan. EQ3 lyöntikalvo on kaksikerroksinen ja siinä on kaksi sointia kontrolloivaa ja vaimentavaa rengasta. Soundi kuulostaa jo akustisesti hyvin samantaiselta kuin yleensä PA:n kautta vahvistettaessa kuulee. Soundi on Evansille tyypilliseen tapaan erittäin kontrolloitu ja siinä on hyvin matalaa sointia yhdis-

tettynä erottelevuutta tuovaan napseeseen. Napseella tarkoitan ääntä joka syntyy nuijan osuessa kalvoon. Kuitenkin olen keikoilla kokenut että EQ3 bassorumpu häviää bändin sekaan helposti, eikä sitä itse kuule hyvin ellei se tule monitorista. Ulospäin ongelmaa ei ole, jos ääni vahvistetaan PA:n kautta.

Virvelissä lyöntikalvona oleva pinnoitettu Genera on rakenteeltaan ja paksuudeltaan vastaava Remon Ambassadorin kanssa, lukuun ottamatta Generassa olevaa vaimennusrengasta. Genera on kuitenkin sekä soittotuntumaltaan että soinniltaan hyvin erilainen Ambassadoriin verratessa. Genera tuntuu erittäin vaimennetulta. Ilman ulkoisia demppareitakin sen sointi on lyhyt, suhteellisen hiljainen ja omaa vähän yläsäveliä. Genera soveltuukin hyvin tilanteisiin jossa täytyy soittaa pienellä äänenvoimakkuudella tai halutaan lyhyttä pehmeää soundia.

3.3 Jazz -soundi

Myöskään jazz-musiikin soittamiseen ei ole yhtä oikeaa soundia. Siihen vaikuttaa soittajan mieltymykset, jazz-musiikin genre ja bändin kokoonpano. Modernissa latin-jazzissa ei bebop-soundinen setti kuulosti erityisen hyvältä koska tarvitaan vahvaa erottelevuutta, voimakasta atakkia ja kirkasta sointia. Tervä soundinen fuusio/latin-jazziin soveltuva setti puolestaan ei kuulosta hyvältä perinteisessä tyylistään ennen 1970-lukua sijoittuvassa jazzissa. Perinteiseen jazziin sopii soundi jossa symbaalit ovat pääosassa ja rumpujen sointi on pyöreä kokonaisuus. Free-jazzissa pyritään etsimään uusia soundeja ja sävyjä. Perussettinä voi olla vaikka perinteiseen jazz-soittoon hyvältä kuulostava setti jota sitten väritetään efektisymbaaleilla tai muilla erikoisjutuilla. Big Bandissa tarvitaan erityyppiset soundit kuin pienyhtyeessä bändin kokonaisuuden tukemiseksi.

Oma jazz-musiikin opiskeluni alkoi **Philly Joe Jonesia** kuuntelemalla ja transkriptioimalla. Philly Joe Jones teki useita levytyksiä etenkin 1950-luvulla ja soitti muun muassa legendaarisessa Miles Davisin Quintetissa. Davis onertonut Philly Joen Jonesin olleen hänen suosikki rumpali. Ensimmäisen transkriptioni tein kappaleesta *Tenor Madness* Sonny Rollins Quartetin saman nimiseltä levyltä vuodelta 1956. Samaista kappaletta aion myös nyt käyttää esimerkkinä tarkastellessa Philly Joen rumpusoundia.

Philly Joen virveli on virekorkeudeltaan keskitasoa. Soinnissa on hyvä botne, soundi ei ole olleenkaan ohut. Rummun sointi ja atakki on lämmin sekä pehmeä. Virvelin matto ei ole kovin kireällä koska sen kuulee selkeästi reagoivan muihin rumpuihin. Löysällä matolla soitettaessa tremolo kuulostaa tasaisemmalta ja Philly Joe käyttääkin tremoloa yhdessä neljän tahdin soolossaan tällä äänitteellä. Tomit ja bassorumpu ovat soinniltaan hyvin saman tyyppiset keskenään. Merkille pantavaa on että niiden väliset sointikorkeus erot ovat suhteellisen pieniä ja kaikki rummut soivat avoimesti. Virveli soi hieman korkeammalta kuin pikkutomi joka puolestaan soi hieman korkeammalta kuin lattia-tomi joka puolestaan soi hieman korkeammalta kuin bassorumpu. Lisäksi kaikissa rummuissa on suunnilleen samanlainen sustain yhdistettynä virvelissä

reagoivaan mattoon. Tästä syntyy setin pyöreä soundikokonaisuus joka on erottelevan soundin vastakohta.

!960-luvulla rumpali **Tony Williamsin** tullessa Miles Davisin bändiin hänen soittonsa oli jotain ennen kuulumatonta. Hän sekä rumpali **Elvin Jones** joka soitti John Coltranen kanssa vuosina 1960-1966, veivät rumpujen soiton uudelle tasolle niin teknisesti kuin myös rumpujen roolin suhteen pienyhtyeessä. Tarkastelen Williamsin soundia kappaleessa *Nefertiti* Miles Davisin saman nimiseltä levyltä vuodelta 1967.

Virvelin soundi erottuu hyvin. Virvelimatto kuulostaa olevan kireällä koska nopeat volyymiltaan hiljaiset lyönnit erottuvat selkeästi toisistaan. Virveli on viritetty korkeammalle kuin Philly Joe Jonesilla ja sen sointi on kirkkaampi. Kuitenkaan Williamsinkaan virveli ei kuulosta ohuelta vaan omaa bodya. Tomit on viritetty korkealle, korkeammalle kuin Philly Joella ja selkeästi korkeammalle kuin rock-rumpaleilla. Tomien soundi on pyöreä niin setin kokonaisuutena kuin yksittäisinä rumpuina tarkasteltunakin. Rummussa ei jää ohut sustain soimaan vaan soinnissa on bodya koko lyhyen keston ajan. Bassorumpu on viritetty korkeammalle kuin rock rumpaleilla ja soi enemmän. Sen atakki on pehmeä ja lämmin mutta voimakas.

Esimerkkinä Elvin Jonesin soundeista käytän *Passion Dance* -kappaletta McCoy Tynerin The Real McCoy-levyltä myöskin vuodelta 1967.

Ensimmäisenä huomio kiinnittyy tilasoundiin joka hieman hämää rumpusoundeja kuunnellessa. Joko äänitys on tehty suuressa kaikuisassa huoneessa tai Rudy Van Gelder on lisännyt kaikuefektin. Elvin Jonesin virveli on viritetty matalalle ja matto ei ole erityisen kireä tai löysä vaan siltä välillä. Soundissa on botnea matalasta vireestä johtuen. Atakki on lämmin sekä erotteleva ja virvelin soundi on tumma. Tomit on viritetty erittäin korkealle. Niiden sointi kuulostaa ohuelta kireydestä johtuen. Soundi on joka rummussa avoimesti soiva. Jonesin aksentoidessa soi kirkkaita yläsäveliä. Bassorumpu on viritetty korkealle ja sen atakki on pehmeä ja lämmin.

Näistä kolmesta esimerkistä voi tehdä seuraavanlaisen yleistävän yhteenvedon. Jazz-rumpalit virittävät tomit ja bassorummun rock-rumpaleita korkeam-

malle. Jazz-rumpaleilla eri rumpujen soinnin intervallit ovat pieniä. Virvelisoundi ei ole ohut vaan siinä on bodya. Rummut soivat avoimesti eli niissä käytetään demppiä hyvin vähän tai ei ollenkaan. Setin kokonaissoundi on pyöreä eli yksittäisten rumpujen erottelevuus on selkeästi pienempi kuin rock-musiikissa. Rumpusoundi on enemmän tumma kuin kirkas.

Testatessani erilaisia kalvoja korkeassa vireessä sain seuraavanlaisia yleisiä tuloksia. Kireänä monet kalvot tekevät rummun soinnista ohuen. Paksummat kaksikerroskalvot antavat sointiin miellyttävää pyöreyttä, kun taas yksikerroskalvojen etu on enemmän sointia ja runsaammin ylä-ääniä. Yksikerroskalvot sopivat herkkyytensä takia paremmin korkeaan vireeseen.

3.3.1 Näytteet

Ö Näyte:20

ÿ tomit: lyöntikalvot Remo Ambassador Coated, alakalvot Remo Diplomat Clear

ÿ bassorumpu: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, etukalvo Pearlina alukuperäinen

ÿ virveli: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, alakalvo Remo diplomat Sd

ÿ viritys: korkea

Jälkikäteen tarkastellen tämän näytteen tomien soundi on yksi suosikeistani jazz-soittoon(huolimatta siitä että näytteessä soitan sambaa). Pinnoitettujen Ambassadorien soundi on tumma. Myös korkeassa vireessä ohuet alakalvot soivat hyvin ja tämän kalvoyhdistelmän kokonaissointi on erittäin hyvä. Kalvot syttyvät värähtelemään herkästi mikä helpottaa dynamiikan ääripäiden käyttöä. Atakki erottuu hiljaakin soittaessa.

Bassorummun atakki ei juuri erotu, sen soundi on tumma ja pehmeä. Akustisesti huoneessa bassorumpu kuulosti huomattavasti korkeammalta suhteessa matalalla vireellä tehtyihin otoksiin. Mikitettäessä bassorumpu edestä etukalvon mikkireiän kohdalta soundi on kuitenkin tukevan ja matalan kuuloinen.

Halusimme mikittää rummut aina samalla tavoin jotta otokset eri kalvoilla on vertailukelpoisia. Jazz-äänitettä tehtäessä hakisin bassorumpuun hieman korkeampaa ja vähemmän botnekasta soundia mikin paikkaa muuntelemalla.

Virveli menee korkeassa vireessä terävän ja ohuen kuuloiseksi joten se kuulostaisi paremmalta jos yläkalvo olisi hieman löysemmällä. Sen soundissa on kuitenkin samaa sävyä kuin jazz rumpaleilla.

Ø Näyte 17:

Y tomit: lyöntikalvot Remo Ambassador Coated, alakalvot Remo Ambassador Clear

Y bassorumpu: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, etukalvo Pearlina alkuperäinen

Y virveli: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

Y viritys: korkea

Setissä on samat kalvot kuin edellisessä näytteessä lukuun ottamatta alakalvoina olevia Ambassador Clear -kalvoja. Tässä näytteessä sointi on kontrolloidumpi, enemmän paketissa. Sustain on lyhyempi ja rummun yleissointi pyöreämpi. Se on jälleen paksumpien alakalvojen seurausta. Alakalvoja kutsutaan myös resonanssikalvoiksi eikä siis syyttä koska vaikutus sointiin on hyvin merkittävä. Ambassador Coated toimii erinomaisesti virvelikalvona ja tämä näyte on hyvä esimerkki siitä miten herkästi kalvo reagoi kevyeenkin kosketukseen.

Ø Näyte 9:

Y tomit: lyöntikalvot Evans Genera G2, alakalvot Remo Ambassador Coated

Y bassorumpu: lyöntikalvo Evans EQ3, etukalvo Pearlina alkuperäinen

Y virveli: lyöntikalvo Evans Genera Coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

ÿ viritys: korkea

Evans Genera G2 kalvot antavat korkeassa vireessä hyvin tasapainoisen kokonaisuuden. Tomien soundi on yhdistelmä kaksikerroskalvon tuomaa bodya ja ohuemmille kalvoille tyypillisiä yläsävelten sointeja. Genera G2:n sointi on tumman sävynsä puolesta hyvin soveltuva jazz-soittoon. Tälle kertaa atakkia voi kuvailla sanalla pyöreä. Se erottuu hyvin ja on selkeä muttei terävä keskinkertaisella volyyymilla soitettaessa. Tietysti jos lyö riittävän lujaa, lähes mikä tahansa uuden kalvon atakki on terävä.

ö Näyte 6:

ÿ tomit: lyöntikalvot Remo Pinstripe Clear, alakalvot Remo Ambassador Clear

ÿ bassorumpu: lyöntikalvo Remo Pinstripe Clear, etukalvo Pearl in alkuperäinen

ÿ virveli: lyöntikalvo Remo CS-dot Coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

ÿ viritys: korkea

Paksuissa Pinstripe -lyöntikalvoissa on hyvin viehättävä soundi korkeassa vireessä jos toimeja lyö reunaan. Reunalyönti saa yläsävelet soimaan miellyttävällä tavalla ja soundi kuulostaa isolta. Pinstripe -kalvon soinnissa säilyy kiitettävästi bodya myös korkeallekin viritettynä. Atakki on erottuva riittävän kovaa lyötäessä. Voisi ajatella että paksu vaimennusrenkaalla varustettu kaksikerroskalvo ei sovellu korkeassa vireessä soittamiseen mutta nyt tiedän että Pinstripessa on omat positiiviset piirteensä myös tähän tarkoitukseen. Virvelin lyöntikalvona olevassa CS-dot -kalvossa kuulostaa hiljaiset ghost-nuotit hyvältä tässä näytteessä. Ghostit kuulostavat tehokkailta, kiinteiltä, selkeiltä ja tummilta, eivät erityisen teräviltä. Virvelissä on myös bodya korkeasta vireestä huolimatta.

3.4 All-around -soundi

Jos soittaa konsertissa useisiin eri tyylilajeihin kuuluvia kappaleita, on järkevää virittää rummut sellaiseen vireeseen ettei mikään kappale kärsi siitä huomattavasti. Jos rummut ovat matalassa vireessä rockimpia kappaleita varten, ne eivät reagoi kevyeen kosketukseen sellaista tarvitsevissa kappaleissa. Jos taas setti on oikein korkeassa vireessä mikä voisi kuulostaa hyvältä vaikkapa nopeissa jazz-kappaleissa, tukevampaa komppia kaipaavat biisit jäävät ohuen kuuloiseksi. Sen sijaan keskivire ei kuulosta huonolta kummassakaan tapauksessa. Myöskin ilman mikkejä tai vajaalla mikityksellä soitettaessa keski- tai korkeassa -vireessä olevat rummut kuuluvat akustisesti parhaiten. Rummut, joita ei ole viritetty mahdollisimman matalalle, pääsevät paremmin esiin bändin seassa. Sointi ei ole niin tanakka, mutta esimerkiksi nopeat asiat erottuvat hyvin.

3.4.1 Näytteet

Ö Näyte 22:

ÿ tomit: lyöntikalvot Evans Genera G1, alakalvot Remo Ambassador Clear

ÿ bassorumpu: lyöntikalvo Evans EQ3, etukalvo Pearlin alkuperäinen

ÿ virveli: lyöntikalvo Evans Genera Coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

ÿ viritys: medium

Evansin Genera G1 osoittautui hyvin positiiviseksi kokemukseksi. Kalvoa saa sekä karhealla pinnoitetulla pinnalla että kokeiltavana olleella kirkkaalla pinnalla. G1:n soittotuntuma on miellyttävän pehmeähkö. Tämä soveltuvuudeltaan monipuolinen yksikerroskalvo toimii hienosti sekä matalassa, mediumissa että korkeassa vireessä. Sen lisäksi että perussoundi on hyvä, sitä pystyy sujuvasti muuttamaan hieman, vaikka kesken keikan. G1:n sointi on tummahko, selkeä ja yllättävän pyöreä. Siinä on hyvä määrä bodya eli soinnin tuke-

vuutta ohueksi kalvoksi. Sointi on avoin ja omaa yläsäveliä, mutta se on selkeä. Atakki on hyvin selkeä ja erottuva. Kalvon sustain on pitkä ja kirkas.

Ö Näyte 16:

Y tomit: lyöntikalvot Remo Ambassador Coated, alakalvot Remo Ambassador Clear

Y bassorumpu: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, etukalvo Pearlina alukuperäinen

Y virveli: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, alakalvo Remo Ambassador Sd

Y viritys: medium

Coated Ambassador on erittäin yleinen kalvo monipuolisuutensa takia. Ambassador on rakenteeltaan vastaava kuin edellisen näytteen G1, ainoa erona on että olemme valinneet pinnoitetun version. Haastatelluista esimerkiksi Jari "Kepa" Kettunen kertoi käyttävänsä yleensä valkoisia pinnoitettuja Ambassadeita koko setissään. Kalvon atakki on hyvin erottuva kaikissa vireissä. Kalvon sointi omaa yläsäveliä, mutta on yhtä aikaa tumma. Keskvireessä sointi on kiitettävän muhkea ja kalvo soveltuu kestävyydeltään paremmin medium vireeseen kuin matalaan vireeseen.

3.5 Kaksikymmentäneljä -tuumainen bassorumpu

Riffi-lehden toiveesta äänitimme näytteet myös kaksikymmentäneljä -tuumaisella bassorummulla. Akustisesti huoneessa kuunneltuna PT:n suuren kaksikymmentäneljä tuumaisen bassorummun ero verrattuna kaksikymmentä tuumaiseen Pearlin bassorumpuun on suurempi kuin mikserin läpi kuunneltuna. Toki soundissa on molemmissa tapauksissa selkeä ero. Isommassa bassorummussa on isompi soundi. Äänen voimakkuus on suurempi mutta tarvitaan myös enemmän voimaa soittamiseen koska kaksikymmentäneljä tuumaisella rummulla on suuri inertiamassa. Soundissa ei ole välttämättä paljon enemmän matalia taajuuksi, mutta siinä soi enemmän myös keskialueen taajuuksia mikä tekee soundista erilaisen. Pienemmän bassorummun soundi on enemmän paketissa ja hallitumpi.

🔊 Kuuntele näytteet 27-29

3.6 Luettelo testatuista kalvoista

Tomien lyöntikalvot:

- Pearl Protone Double
- Evans Genera G2 clear
- Evans Genera G1 clear
- Remo Ambassador Coated
- Remo Emperor Clear
- Remo Pinstripe Clear

Tomien alakalvot:

- Pearl CS
- Remo Ambassador
- Remo Diplomat

Virvelin lyöntikalvot:

- Evans Genera coated
- Remo Ambassador coated
- Remo Emperor coated
- Remo CS coated
- Remo Pinstripe coated

Virvelin alakalvot:

- Remo Ambassador sd
- Remo Diplomat sd

Bassorummun lyöntikalvot:

- Evans EQ 3
- Remo Ambassador coated
- Remo Pinstripe clear
- Remo Powerstroke 3 clear

3.7 Äänityksessä käytetty mikitys:

- 10- ja 12-tuumaiset tomit: Yamaha MZ 205
- Virvelin yläpuolella: Shure SM 57
- Virvelin alapuolella: Shure Beta 98
- Bassorumpu: Sennheiser 602
- 14-tuumainen tomi: Yamaha MZ 204
- Overheadit: Oktava MK 012 A
- Ambianssit: Shure KSM 44 ja AKG C 3000 B

Äänityksessä tai sen jälkeen ei tehty mitään ekvalisointeja. Ääninäytteet ovat kuultavissa Riffin verkkosivuilla: www.riffi.com sekä opinnäytetyön mukana tulevalla näyte cd:llä.

3.8 Cd:n näytteiden järjestys:

1. tomit ja bassorumpu: lyöntikalvot Pearl Protone Double, alakalvot Pearl CS, virveli: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, alakalvo Remo Ambassador, matala vire
2. samat kalvot, medium vire
3. samat kalvot, korkea vire
4. tomit: lyöntikalvot Remo Pinstripe Clear, alakalvot Remo Ambassador Clear, bassorumpu: lyöntikalvo Remo Pinstripe Clear, etukalvo Pearl alkupe-
räinen, virveli: lyöntikalvo Remo CS-Dot Coated, alakalvo Remo Ambassador SD, matala vire
5. samat kalvot, medium vire
6. samat kalvot, korkea vire

7. tomit: lyöntikalvot Evans Genera G2 Clear, alakalvot Remo Ambassador Clear, Bassorumpu: lyöntikalvo Evans EQ3, etukalvo Pearlin alkuperäinen, virveli: lyöntikalvo Evans Genera Coated, alakalvo Remo Ambassador SD, matala vire

8. samat kalvot, medium vire

9. samat kalvot, korkea vire

10. tomit: lyöntikalvot Remo Emperor Clear, alakalvot Remo Diplomat Clear, bassorumpu: lyöntikalvo Remo Emperor Clear, etukalvo Pearl Alkuperäinen, virveli: lyöntikalvo Remo Emperor coated, alakalvo Remo Diplomat Clear, matala vire

11. samat kalvot, medium vire

12. samat kalvot, korkea vire

13. tomit: lyöntikalvot Remo Pinstripe Clear, alakalvot Remo Diplomat Clear, bassorumpu: lyöntikalvo Remo Pinstripe Clear, etukalvo Pearlin alkuperäinen, virveli: lyöntikalvo Remo Emperor Coated, alakalvo Remo Ambassador SD, matala vire

14. Samat kalvot, medium vire

15. Kaikki rummut: lyöntikalvot Remo Ambassador Coated, alakalvot Remo Ambassador Clear paitsi bassorummussa Pearl alkuperäinen etukalvo, matala vire

16. samat kalvot, medium vire

17. samat kalvot, korkea vire

18. tomit: lyöntikalvot Remo Ambassador Coated, alakalvot Remo Diplomat Clear, bassorumpu: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, etukalvo Pearl alkuperäinen, virveli: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, alakalvo Remo Diplomat SD, matala vire

19. samat kalvot, medium vire

20. samat kalvot, korkea vire

21. tomit: lyöntikalvot Evans Genera G1 Clear, alakalvot Remo Ambassador Coated, Bassorumpu: lyöntikalvo Evans EQ3, etukalvo Pearl Alkuperäinen, virveli: lyöntikalvo Evans Genera, alakalvo Remo Ambassador SD, matala vire

22. samat kalvot, medium vire

23. samat kalvot, korkea vire

24. 20" Pearl bassorumpu: Remo Powerstroke 3 Clear, etukalvo Pearl alkuperäinen, virveli: lyöntikalvo Remo Emperor Coated, alakalvo Remo Ambassador SD, matala vire

25. samat kalvot, medium vire

26. samat kalvot, korkea vire

27. 24" PT bassorumpu: lyöntikalvo Remo Powerstroke 3 Clear, etukalvo Remo Ambassador Coated, virveli: lyöntikalvo Remo Emperor Coated, alakalvo Remo Ambassador SD

28. 24" PT bassorumpu: lyöntikalvo Remo Pinstripe Clear, etukalvo Remo Ambassador Coated, virveli: lyöntikalvo Remo Emperor Coated, alakalvo Remo Ambassador SD

29. 24" PT bassorumpu: lyöntikalvo Remo Ambassador Coated, etukalvo Remo Ambassador Coated, virveli: lyöntikalvo Remo CS-dot Coated, alakalvo Remo Ambassador SD

4 TEHDYN TYÖN POHDINTA JA ARVIOINTI

Työn tavoitteet saavutettiin hyvin. Kaikki kalvot saatiin testattua, eroja löytyi ja Riffin päätoimittaja on tyytyväinen juttuun. Osaan nyt muokata settini soundia keikoilla sekä studiossa enemmän ja nopeammin.

Työni sisälsi suhteellisen paljon luetteloimista. Oli haasteellista tehdä siitä lukijalle kiinnostava artikkeli lehteen.

Yleensäkin rumpukalvojen soundista muodostuvaa kokemusta on vaikea kuvailla monisanaisesti. Ehkä sen takia kunnan vertailuja ei ole tehty. Itselleni jäi kuitenkin selkeä ajatus ja tuntuma eri kalvotyypeistä ja henkilökohtaisesti tehtynä tällainen tutkimus rikastutti ymmärtämystäni asiasta erinomaisesti. Lukijoille työn tarkoitus on toimia esimerkkinä ja antaa soveltavaa tietoa asiasta. On selvää että lukijalle ei pysty välittämään yhtä syvällistä kokemusta kuin mitä itselle muodostui työtä tehdessä.

Tutkimuksen ja sen jälkeisten kokemusten perusteella voin todeta että esimerkiksi rock-soundia tehtäessä oikeat kalvot valittuna keskihintaisella setillä voidaan saavuttaa suurempi soundi kuin kalliilla ns. huippusetillä eri kalvoilla. Olin äänittämässä levyä eräällä studiolla. Studion varustukseen kuului Premierin Gen-X –rumpusetti, joka edustaa merkin parhaimmistoa. Soitin Gen-X –setillä kaksi kappaletta levyille ja loput tässä tutkimuksessa käyttämälläni Pearl SRX –setillä. Äänityksiä vertaillessa Pearlien tomi-soundi oli massiivisempi kuin kalliimmissa Premiereissä. Tämä johtui siitä että osasin hyödyntää oman settini mahdollisuudet paremmin.

Tämän työn ääninäytteissä tilan soundi muuttuu hieman jostakin syystä. Testirumpuja käytettiin välillä keikoilla koska sessioita oli useamman kuukauden aikana. Sillä että kattaus purettiin välillä ja koottiin uudestaan oli vaikutusta. Täysin väritymättömän tuloksen kannalta olisi ollut parasta että kaikki olisi tehty kerralla, mikä oli käytännössä mahdotonta.

Olen vieläkin tehnyt nauhoituksia missä rumpusoundi ei ole sellainen kuin haluaisin. Samaten joissakin keikkapaikoissa lava tuntuu syövän botnen ja

rummut eivät kuulosta kovin hyvältä. Ongelmat liittyvät tiloihin ja äänitekniikkaan. Muusikon työtä tehdessä oppii näistä asioista jatkuvasti lisää. Tutkimus aloitti minun matkani kohti perusteellisempaa ymmärrystä soundeista ja niiden hallitsemisesta. Seuraavaksi haluan ymmärtää enemmän tilojen akustiikasta ja äänitekniikasta.

Työssä onnistui erinomaisesti yhteistyö. Miri Miettisestä oli suuresti apua ja Riffin mukanaolon myötä moni käytännön asia järjestyi.

Olen käyttänyt osaa äänitetyistä näytteistä mallina itselleni myöhemmin, tehdessäni lähtösoundia myöhemmissä äänitys-sessioissa.

Suunnittelin työlleni aikataulun. Prosessiin meni kuitenkin arveltua enemmän aikaa. Toisaalta pitkä prosessi avasi korvia ja ymmärrystä, jonka seurauksena alkoi hahmottamisprosessi joka jatkuu edelleen. Jo nyt pystyn näkemään asian laajemmin kuin muutamia kuukausia sitten.

Työn tekeminen opetti että suunnitteluun kannattaa käyttää aikaa. Suunnittelusta voi puhua myös muille, näin saa hyviä ideoita. Muistiinpanoja kannattaa tehdä jatkuvasti ja etukäteen voi suunnitella minkälaisia asioita kirjaa muistiin itse sessioissa.

4.1 Sovellus- ja jatkomahdollisuudet

Työ tuotti vertailutietoa eri kalvojen käyttäytymisestä yhdessä rumpusetissä. Tutkimus toimii esimerkkinä muille rumpaleille sekä äänittäjille jotka haluavat kehittää omaa soundiaan kokeiluja tekemällä. Työn tuloksista saa suuntaa kalvojen luonteesta. Kalvot voivat käyttäytyä erilalla eri materiaalia olevissa rungoissa ja myös rungon paksuus sekä koko vaikuttavat kokonaisuuteen.

Tuotokseni palvelee oman ammatin kehittymistä tuomalla käytännönläheistä tietoa opinnäytteeni sekä Riffi-lehden lukijoille. Itse pystyn hyötymään työn tuloksista suoraan koska käytän vertailusettiäni paljon keikoilla ja studiossa.

Tämä työ käsittelee rummun prosessoimatonta akustista soundia. Työtä voisi jatkaa äänitekniiseen suuntaan. Miten tehdään erilaisia levyillä kuultavia soundeja? Mitä vaiheita akustinen soundi käy läpi ennen kuin se soi hittikappa-

leessa radiossa? Minkälaisella ekvalisoinnilla tehdään jokin tietty bassorumpu soundi? Miten kompressoidaan rumpuja ja millä efektillä saa jonkin tietyn tunnelman? Mitä tarkoittaa tomien leikkaaminen? Tämä työ keskittyi perusasioihin, puhtaaseen lähtösoundiin joka on eniten rumpalin vastuulla. Tästä on hyvä lähteä laajentamaan osaamista äänitekniseen suuntaan.

LÄHTEET

Drummer Magazine 7/2006

Evans rumpukalvojen web-sivut. <http://www.evansdrumheads.com/>

Helanen, P. 2000. Tumps vai duum. Riffi 1/2000

Helanen, P. 2000. Tumps vai duum. Riffi 2/2000

Paksula, K. ja Alanko, J. 1994. Rummut. Porvoo: WSOY

Pearl Reference -sarjan esittelykatalogi

Remo rumpukalvot netissä. <http://www.remo.com/portal/products/index.html>

Rimpinen, R. 2006. Artikkele Riffi-lehdessä. Omat pannut tutuiksi.

[Http://www.riffi.com/](http://www.riffi.com/) ⇒ Vanhat Riffit ⇒ Vuoden 2006 Riffit numeroittain

⇒ 4/2006 ⇒ Omat pannut tutuiksi

Ruippo, M. 1999. Bändikamat. Oriveden kirjapaino

LIITTEET

Liiteinä on haastatteluista tehdyt muistiinpanot, näyte-CD ja Riffi-lehti.

Muistiinpanot: 1. Toni Porthen

	Ylö paljon demppia	Ala
VIRVELI	Ambassador CO @ CD kappia	ambassador sane kireillä
Bassorumpu	Remo Powerstroke 3 koti demppu 22 dem	Perus
tamit	Pinstripe 10x10 12x10 (sprint tamit) ambassador jazz kammassa	ambassador
	ei riteliä	

Toni Porthen

Tonin lina paljon demppia

Muistiinpanot: 2. Jari "Kepa" Kettunen

Kepa Kettunen

- Yleensä ^{oastet} ambassadorit joka
rummussa.

- Vinkki!
Kouso haltuu päälle

Muistiinpanot: 3. Sami Lehto

Sami Lehto -kalvot

Sivu 3/3

	ALA	YLÄ
VIRVELI	ambassador snare	90% ambassador Evans (ring) (ambassador ylösmitto) coated CS - DOT
TOMIT	kinkeita diplomat	80% kirkas ambassador emperor 20% valkoinen ambassador
BD	Ambassador EQ4	EQ resonance Ambassador coated powerstroke

brassikama - solva virveli , toimit korkeammalla

salsa bmbatet + perus setti soundi
10" ebumit

- alalavo pikkusen kireämmällä, kuitenkin solva soundi